

Έρευνα για τις εργασιακές συνθήκες των εκπαιδευτικών Πληροφορικής της Πρωτοβάθμιας, και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης

Χαράλαμπος Μπαλής¹, Γιώργος Καπογιαννόπουλος²,
Νικόλαος Σκίκος³, Μαρία Αγγελική Σταμούλη⁴

¹Καθηγητής Πληροφορικής, ΠΕ19, Ph.D. M.Sc
chbalis@gmail.com

²Καθηγητής Πληροφορικής ΠΕ19, M.Sc
gkapog@sch.gr

³Καθηγητής Πληροφορικής ΠΕ20
nskikos@sch.gr

⁴Στατιστικός, Ph.D., M.Sc.
mstamouli@yahoo.com

Περίληψη

Σκοπός της παρούσας έρευνας είναι να εξετάσει σε ποιο βαθμό οι Έλληνες καθηγητές Πληροφορικής, που απασχολούνται με μόνιμη ή μη μόνιμη σχέση εργασίας στη δημόσια εκπαίδευση, είναι ικανοποιημένοι από τις συνθήκες εργασίας στο δημόσιο ελληνικό σχολείο. Συγκεκριμένα, οι εκπαιδευτικοί εκλήθησαν να απαντήσουν σχετικά με τις υλικοτεχνικές υποδομές και το ευρύτερο εργασιακό περιβάλλον των σχολικών μονάδων στις οποίες απασχολούνται. Στην έρευνα συμμετείχαν 507 καθηγητές από ένα ευρύ φάσμα γεωγραφικών περιοχών, εκ των οποίων οι 72 υπηρετούν στην Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση και οι 435 στη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση. Το ερωτηματολόγιο που χρησιμοποιήθηκε είναι ελεγχόμενο και συμπληρώθηκε διαδικτυακά με χρήση ατομικού «κουπονιού άδειας». Η ανάλυση των δεδομένων που προέκυψαν οδήγησε σε συμπεράσματα σχετικά με τη βελτίωση ορισμένων πτυχών της εκπαίδευσης που αφορούν στον κλάδο των Πληροφορικών, αλλά και σε σημαντικές ελλείψεις που καθιστούν αναγκαία την κατάθεση προτάσεων για την εξάλειψή τους.

Λέξεις κλειδιά: εργασιακές συνθήκες, υλικοτεχνική υποδομή, εκπαίδευση, Πληροφορική.

1. Εισαγωγή

Αναμφισβήτητα, την τελευταία εικοσαετία συντελέστηκαν σημαντικές αλλαγές στις εκπαιδευτικές πολιτικές, όχι μόνο στην Ελλάδα, αλλά και σε ολόκληρη την Ευρώπη, με απώτερο σκοπό τη βελτίωση της παρεχόμενης εκπαίδευσης. Ο ρόλος που καλείται να διαδραματίσει ο εκπαιδευτικός μέσα στο σχολικό περιβάλλον έχει μεταβληθεί και

ο όγκος εργασίας του έχει αυξηθεί, σε κάποιες χώρες σε μεγαλύτερο και σε κάποιες σε μικρότερο, ακόμα, βαθμό. Οι σημαντικότερες συνιστώσες αυτής της μεταβολής έχουν να κάνουν με α) μεγαλύτερες απαιτήσεις προς τους εκπαιδευτικούς, όπως η διενέργεια ομαδικής εργασίας, η ανάπτυξη καινοτόμων εκπαιδευτικών δράσεων, μεγαλύτερος χρόνος παρουσίας στο σχολείο, η παροχή εκπαίδευσης σε ολοένα και πιο ετερόκλητους σχολικούς πληθυσμούς κ.λπ. β) μεγαλύτερη αυτονομία που μπορεί να παρέχεται στους εκπαιδευτικούς σε εκπαιδευτικά θέματα, όπως στην υλοποίηση και εφαρμογή του προγράμματος σπουδών π.χ. μέσω της δια-θεματικής διδασκαλίας, γ) περισσότερες καθημερινές αρμοδιότητες, όπως η εποπτεία νέων συναδέλφων κ.λπ., δ) την αξιολόγηση του εκπαιδευτικού έργου και ε) την ανάγκη για συνεχή επαγγελματική ανάπτυξη (Figel, 2008). Φυσικό επακόλουθο αυτού του πλαισίου των νέων απαιτήσεων, αναγκών και προοπτικών μέσα στο σχολικό περιβάλλον είναι ο συνεχής επαναπροσδιορισμός και η αλλαγή των εργασιακών συνθηκών των εκπαιδευτικών.

Η ανάγκη για άμεση και συνεχή ανταπόκριση στις νέες αυτές συνθήκες είναι πολύ μεγαλύτερη στους εκπαιδευτικούς της Πληροφορικής, λόγω της μεγάλης συμβολής της ίδιας της επιστήμης τους στη σύγχρονη μετάλλαξη των τεχνολογικών, κοινωνικών και οικονομικών παραμέτρων που επηρεάζουν σε μεγάλο βαθμό και την εξέλιξη της εκπαίδευσης (Dagiene, 2005). Για αυτόν ακριβώς το λόγο, η παρούσα μελέτη έχει ως στόχο τη συλλογή πληροφοριών σχετικά με το βαθμό ικανοποίησης των εκπαιδευτικών του κλάδου Πληροφορικής από τις συνθήκες εργασίας τους και πιο συγκεκριμένα από τις υλικοτεχνικές υποδομές και το ευρύτερο εργασιακό περιβάλλον των σχολικών μονάδων στις οποίες απασχολούνται. Είναι η πρώτη έρευνα που πραγματοποιείται στην Ελλάδα για τον κλάδο των Πληροφορικών στο συγκεκριμένο πεδίο. Τα αποτελέσματα που θα προκύψουν θα βοηθήσουν στην αποτύπωση της υφιστάμενης κατάστασης, στην κατανόηση του βαθμού ανταπόκρισης του σχολικού περιβάλλοντος στις νέες προκλήσεις, στις ευκαιρίες που παρέχονται στους εκπαιδευτικούς, ενώ θα οδηγήσουν σε προτάσεις για βελτιώσεις από όλους τους εμπλεκόμενους φορείς.

2. Το θεωρητικό πλαίσιο

Η επαγγελματική ικανοποίηση αποτελεί ένα από τα σημαντικά ζητήματα της οργανωτικής ψυχολογίας, γιατί θεωρείται ότι συνδέεται τόσο με την ψυχική υγεία των εργαζομένων, όσο και με το ενδιαφέρον των οργανισμών να έχουν υψηλή αποδοτικότητα, αλλά και ικανοποιημένο προσωπικό. Άλλωστε, η επαγγελματική ικανοποίηση είναι πολύ βασική για την εσωτερική ισορροπία του ατόμου, ιδιαίτερα αν υπολογίσουμε το χρόνο που αναλώνει στην εργασία κατά τη διάρκεια της ζωής του (Haldane, 1981). Γενικά, η επαγγελματική ικανοποίηση επηρεάζεται από ατομικούς, κοινωνικούς- διαπροσωπικούς, οργανωτικούς και θεσμικούς παράγοντες (Παπαναούμ, 2003; Figel, 2008).

Πολλές μελέτες έχουν επιχειρήσει τα τελευταία χρόνια, να εντοπίσουν τους παράγοντες ικανοποίησης των εκπαιδευτικών στην Πρωτοβάθμια και στη

Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση (Pranjić & Grbović, 2003; Butt, Graham & Lance, Ann, 2005; Αραμπατζής & Πολύζου, 2008; Eliophotou & Zembylas & Papanastasiou, 2006; Evans, 1998). Με μια επισκόπηση της βιβλιογραφίας μπορεί κάποιος να διαπιστώσει ότι το μεγαλύτερο ποσοστό των αποτελεσμάτων των ερευνών με συμμετέχοντες εκπαιδευτικούς της Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης δείχνουν ότι το συνολικό επίπεδο της επαγγελματικής ικανοποίησης κυμαίνεται από μέτριο έως υψηλό.

Η παρούσα έρευνα διεξήχθη με σκοπό να ερευνηθεί η επαγγελματική ικανοποίηση των εκπαιδευτικών Πληροφορικής στην Ελλάδα. Τα ερωτήματα, σε γενικές γραμμές, αφορούσαν:

- 1) ατομικά και οικογενειακά στοιχεία, όπως ηλικία, φύλο, τόπος διαμονής, επίπεδο σπουδών, επιμορφώσεις
- 2) βασικά στοιχεία επαγγελματικής κατάστασης, όπως σχέση εργασίας, έτη υπηρεσίας και περιγραφή θέσης εργασίας
- 3) στοιχεία που έχουν σχέση με εσωτερικούς και εξωτερικούς παράγοντες που επηρεάζουν το βαθμό ικανοποίησης των εκπαιδευτικών, όπως η υλικοτεχνική και κτιριακή υποδομή του σχολείου, η διοικητική οργάνωση, οι ευκαιρίες για επαγγελματική εξέλιξη και επιστημονική-παιδαγωγική κατάρτιση, οι σχέσεις με τη διοίκηση και τους συναδέλφους.

3. Η μεθοδολογία της έρευνας

3.1 Εργαλεία μέτρησης

Η έρευνα διεξήχθη σε πανελλαδικό επίπεδο και το δείγμα αποτέλεσαν 1136 μόνιμοι και μη μόνιμοι καθηγητές Πληροφορικής που συμμετείχαν στις δύο τελευταίες αρχαιρεσίες της Πανελληνίας Ένωσης Καθηγητών Πληροφορικής (Π.Ε.ΚΑ.Π.) αλλά και όσοι είναι εγγεγραμμένοι στις σελίδες επικοινωνίας της Ένωσης.

Για την επίτευξη του σκοπού της έρευνας, διαμορφώθηκε και χρησιμοποιήθηκε ερωτηματολόγιο δομημένο με τέτοιο τρόπο ώστε να συγκεντρώνει όλες τις υπό διερεύνηση πληροφορίες. Το ερωτηματολόγιο συνοδεύτηκε από επιστολή στην οποία αναφέρθηκε η ερευνητική ομάδα πραγματοποίησης της έρευνας, ο σκοπός και η χρησιμότητά της, ενώ παράλληλα δόθηκαν οδηγίες για τη συμπλήρωσή του και τονίστηκε η διασφάλιση της εμπιστευτικότητας και της ανωνυμίας των συμμετεχόντων στην έρευνα. Ο τρόπος με τον οποίο σχεδιάστηκε, πληροί τα πρότυπα σχεδιασμού ενός ερευνητικού ερωτηματολογίου, ενώ παράλληλα ελήφθησαν υπόψη οι σκοποί και η αναγκαιότητα διεξαγωγής της έρευνας (Alreck & Settle, 1995; Bechhofer & Paterson, 2000; Burns, 2000). Χρησιμοποιήθηκαν ερωτήσεις κλειστού τύπου, ενώ για τη διερεύνηση του βαθμού ικανοποίησης των ερωτηθέντων σε σχέση με την υλικοτεχνική υποδομή και το ευρύτερο εργασιακό περιβάλλον δημιουργήθηκαν αντίστοιχες μεταβλητές πεντάβαθμης κλίμακας (κλίμακα Likert) με διαβάθμιση από 1 έως 5 (αντιστοιχία: 'απόλυτα δυσαρεστημένος',

‘δυσανεστημένος’, ‘ουδέτερος’, ‘ικανοποιημένος’, ‘απόλυτα ικανοποιημένος’) και μεσοδιάστημα την τιμή 3 (‘ουδέτερος’).

Το ερωτηματολόγιο βασίστηκε σε υπάρχοντα έγκυρα ερωτηματολόγια (OECD, 2008; ETUCE, 2011), αλλά δημιουργήθηκαν και νέες ερωτήσεις προσαρμοσμένες στις ανάγκες της συγκεκριμένης έρευνας. Πριν μοιραστεί πραγματοποιήθηκε η πιλοτική του εφαρμογή σε τοπικό επίπεδο, με σκοπό την επιβεβαίωση της ορθότητας και της πληρότητάς του (McNeill 1990; Bryman, 2001), καθώς και τον έλεγχο της αξιοπιστίας και της εγκυρότητάς του. Από την πιλοτική εφαρμογή προέκυψαν μικρές αλλαγές κυρίως σε θέματα διατύπωσης των ερωτήσεων.

Το ερωτηματολόγιο δεν στάλθηκε με τον κλασικό τρόπο του εγγράφου σε εκπαιδευτικούς Πληροφορικής να το συμπληρώσουν, αλλά αναπτύχθηκε online στο Πανελλήνιο Σχολικό Δίκτυο όπου εκεί καθένας έχοντας πρόσβαση στο διαδίκτυο θα μπορούσε να το συμπληρώσει. Στην περίπτωση μας, πρόσβαση να το συμπληρώσουν είχαν μόνο όσοι προσκληθήκαν με ηλεκτρονικό ταχυδρομείο, ή άλλον τρόπο,. Η εφαρμογή που χρησιμοποιήθηκε είναι το λογισμικό ανοικτού κώδικα LimeSurvey, το οποίο είναι μια υπηρεσία που την χρησιμοποιούν πολλές μεγάλες εταιρείες και οργανισμοί προκειμένου να δημιουργήσουν μια διαδικτυακή έρευνα και συγχρόνως να συλλέξουν δεδομένα μέσα από τις ιστοσελίδες τους (Carrarucci & Degortes, 2009; Wright, 2005). Είναι λογισμικό 100% Ανοικτού Κώδικα, έμμεσα μέσω της συμμετοχής του στο Google Summer of Code και είναι αδειοδοτημένο με τους όρους της GNU GPL v.2.

3.2 Διαδικασία μέτρησης-ανάλυσης των δεδομένων

Η εφαρμογή στήθηκε στο Πανελλήνιο Σχολικό Δίκτυο και στη διεύθυνση <http://users.sch.gr/gkarog/survey>. Το σημαντικό σε κάθε έρευνα είναι να αποκλειστούν χρήστες που απαντούν πολλές φορές για να δημιουργήσουν πλαστά στατιστικά. Αυτό στην εν λόγω πλατφόρμα αντιμετωπίζεται με την δημιουργία «κουπονιών», δηλ. μοναδικών τυχαίων κλειδιών. Για να απαντήσει κάποιος στην έρευνα, θα πρέπει να έχει πάρει ένα «κουπόνι». Το κουπόνι δίνεται στο χρήστη από τους διαχειριστές ή στέλνονται προσκλήσεις σε λίστες ηλεκτρονικού ταχυδρομείου από το σύστημα, και προσκαλούνται χρήστες να απαντήσουν στην έρευνα, δίνοντάς τους και το μονοσήμαντο κουπόνι που θα χρησιμοποιήσουν. Οι χρήστες δεν έχουν τη δυνατότητα να συμπληρώσουν ξανά το ερωτηματολόγιο, παρά μόνο να συμπληρώσουν ερωτήσεις που δεν απάντησαν.

Το ηλεκτρονικό ταχυδρομείο του δείγματος της έρευνας 1136 καθηγητών Πληροφορικής εισήχθη στο σύστημα, το οποίο και κατασκεύασε μοναδικά κουπόνια για κάθε χρήστη. Αυτά απεστάλησαν με ένα πρότυπο επιστολής σε όλο το δείγμα.

Το σύστημα ενημέρωνε έναν πίνακα με τις απαντήσεις των χρηστών που συμπλήρωσαν επιτυχώς το ερωτηματολόγιο. Μετά την ολοκλήρωση της έρευνας, έγινε επεξεργασία και ανάλυση των δεδομένων με το λογισμικό στατιστικής επεξεργασίας “Statistical Package for the Social Sciences (SPSS)” (Αποστολάκης & Σταμούλη, 2007; Αποστολάκης, Δάρας & Σταμούλη, 2009), αφού προηγήθηκε η

προσεκτική κωδικοποίησή τους (Χάλκος, 2005). Στη συνέχεια παρουσιάζονται τα αποτελέσματα και τα κυριότερα ευρήματα της ανάλυσης των δεδομένων.

4. Τα αποτελέσματα της έρευνας – κυριότερα ευρήματα

Στο σύνολο των 1136 προσκλήσεων που στάλθηκαν για συμμετοχή στην έρευνα, απάντησαν 507 εκπαιδευτικοί (ποσοστό 44,1%). Παρατηρήθηκε ότι 195 άτομα ανήκουν στην Περιφερειακή Δ/νση Α'θμιας και Δ'θμιας Εκπ/σης Αττικής (ποσοστό 38,5%), 58 στην Περιφερειακή Δ/νση Δυτ. Ελλάδας (ποσοστό 11,4%) και 49 στην Κεντρική Μακεδονία (ποσοστό 9,7%), ενώ από τις συνολικές απαντήσεις καλύφθηκαν γεωγραφικά και οι 13 Περιφερειακές Δ/νσεις και 48 νομοί της χώρας (Πίνακας 1). Επιπλέον, τα αποτελέσματα έδειξαν ότι οι 285 είναι άνδρες (ποσοστό 56,2%) και οι 222 είναι γυναίκες (ποσοστό 43,8%), ενώ ο μέσος όρος ηλικίας τους είναι 37 ετών. Απόφοιτοι ΑΤΕΙ είναι οι 189 (ποσοστό 37,3%) και οι 318 είναι απόφοιτοι ΑΕΙ. Οι 210 (ποσοστό 41,4 %) είναι κάτοχοι μεταπτυχιακού τίτλου σπουδών και οι 17 (ποσοστό 3,4%) κάτοχοι διδακτορικού τίτλου. Επιπλέον, διαπιστώνεται ότι οι 113 είναι κάτοχοι πτυχίου παιδαγωγικής κατάρτισης της Α.Σ.ΠΑΙ.Τ.Ε. (πρώην Σ.Ε.Λ.Ε.Τ.Ε.).

Πίνακας 1: Κατανομή των συμμετεχόντων στις Περιφερειακές Δ/νσεις Εκπ/σης

Περιφερειακή Δ/νση	Συχνότητα	Ποσοστό (%)
Ανατολικής Μακεδονίας-Θράκης	23	4,5
Αττικής	195	38,5
Βορείου Αιγαίου	22	4,3
Δυτικής Ελλάδας	58	11,4
Δυτικής Μακεδονίας	18	3,6
Ηπείρου	10	2
Θεσσαλίας	49	9,7
Ιονίων Νήσων	7	1,4
Κεντρικής Μακεδονίας	49	9,7
Κρήτης	10	2
Νοτίου Αιγαίου	19	3,7
Πελοποννήσου	25	4,9
Στερεάς Ελλάδας	21	4,1
Σύνολο	506	99,8
Απούσες Τιμές	1	0,2
Σύνολα	507	100

Στη συνέχεια, η καταγραφή και η ανάλυση των ιδιαίτερων χαρακτηριστικών των ερωτηθέντων κατέδειξε ότι οι συμμετέχοντες στην έρευνα εργάζονται, κατά μέσο όρο, τα τελευταία 7 χρόνια στο ίδιο σχολείο, ενώ ένα ποσοστό 19,3% (98 άτομα) συμπληρώνει το ωράριό του και σε άλλα σχολεία της Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης. Επίσης, ένα ποσοστό της τάξεως του 14,2% (72 άτομα) υπηρετεί για το σχολικό έτος 2001-2012 με διάθεση στην Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση.

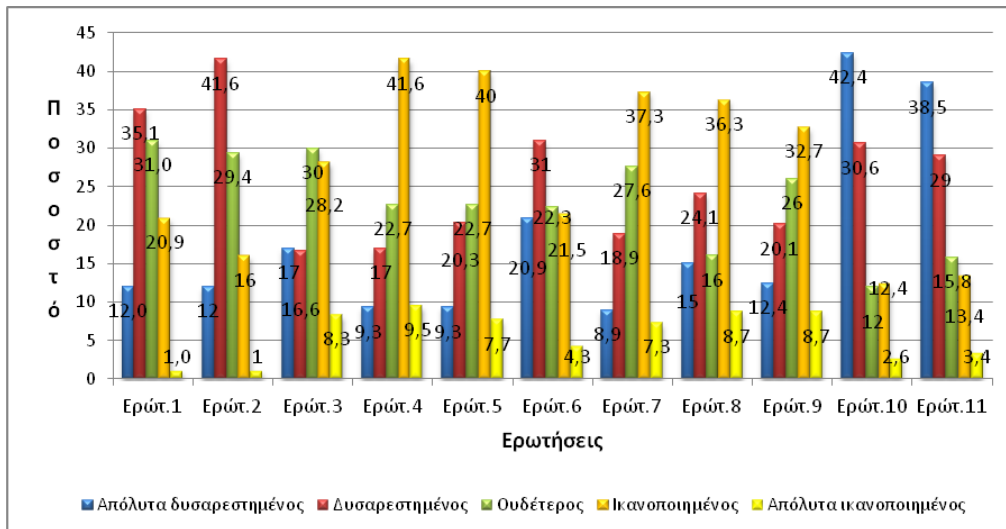
Σχετικά με τα προγράμματα επιμορφώσεων και σεμιναρίων στα οποία έχουν λάβει μέρος οι ερωτηθέντες, τα αποτελέσματα δείχνουν ότι οι 273 (ποσοστό 53,8%) έχουν συμμετάσχει στο Υπόεργο-1 του Υ.Π.Δ.Β.Μ.Θ «Επιμόρφωση Εκπαιδευτικών Πληροφορικής» της Πράξης «Δράσεις Επιμόρφωσης Εκπαιδευτικών Πληροφορικής» στο διάστημα Μάρτιος 2008 – Νοέμβριος 2008. Επιπλέον, ένα ποσοστό 31,4% (159 άτομα) έχουν συμμετάσχει σε σεμινάρια των Π.Ε.Κ. άνω των 40 διδακτικών ωρών (εκτός της εισαγωγικής επιμόρφωσης), 176 έχουν επιμορφωθεί σε εκπαιδευτικό λογισμικό (ποσοστό 34,7%) και 203 άτομα (ποσοστό 40%) έχουν παρακολουθήσει επιμόρφωση ή σεμινάριο από λοιπούς φορείς (ΑΕΙ-ΑΤΕΙ, ΕΚΔΔ, κ.α.).

Στο Γράφημα 1. παρουσιάζονται οι απαντήσεις των εκπαιδευτικών σε 11 ερωτήσεις για τις υλικοτεχνικές υποδομές του Σχολείου. Τα αποτελέσματα αυτά αφορούν στο «Βαθμό Ικανοποίησης» από τα παρακάτω, σύμφωνα με την κωδικοποίηση των ερωτήσεων στο Γράφημα 1.:

Ερώτ.1: «τα σχολικά εγχειρίδια», Ερώτ.2: «το αναλυτικό πρόγραμμα», Ερώτ.3: «το σχολικό σύμβουλο», Ερώτ.4: «το κτίριο του σχολείου», Ερώτ.5: «τις αίθουσες διδασκαλίας», Ερώτ.6: «τις διαθέσιμες υποδομές και το εκπαιδευτικό υλικό για προετοιμασία και διόρθωση δοκιμίων στο χώρο των γραφείων των καθηγητών», Ερώτ.7: «τα εποπτικά μέσα διδασκαλίας», Ερώτ.8: «την υλικοτεχνική υποδομή του εργαστηρίου Πληροφορικής», Ερώτ.9: «την τεχνική υποστήριξη του εργαστηρίου Πληροφορικής», Ερώτ.10: «το ρυθμό ανανέωσης του υλικού του εργαστηρίου Πληροφορικής», Ερώτ.11: «το ρυθμό ανανέωσης του λογισμικού του εργαστηρίου Πληροφορικής».

Μελετώντας τα αποτελέσματα, παρατηρούμε ότι στην ερώτηση για το «βαθμό ικανοποίησης από τα σχολικά εγχειρίδια οι 178 ερωτηθέντες (ποσοστό 35,1%) απάντησαν «Δυσανεστημένος», στην ερώτηση για το «βαθμό ικανοποίησης από το αναλυτικό πρόγραμμα» οι 211 ερωτηθέντες (ποσοστό 41,6%) απάντησαν «Δυσανεστημένος», στην ερώτηση για το «βαθμό ικανοποίησης από το σχολικό σύμβουλο» οι 152 ερωτηθέντες (ποσοστό 30%) απάντησαν «Ουδέτερος» και οι 143 (ποσοστό 28,2%) «Ικανοποιημένος», ενώ στην ερώτηση για το «βαθμό ικανοποίησης από το κτίριο του σχολείου» οι 211 ερωτηθέντες (ποσοστό 41,6%) απάντησαν «Ικανοποιημένος». Επιπλέον, 184 συμμετέχοντες (ποσοστό 36,3%), στην ερώτηση για το «βαθμό ικανοποίησης από την υλικοτεχνική υποδομή του εργαστηρίου Πληροφορικής» απάντησαν «Ικανοποιημένος», στην ερώτηση για το «βαθμό ικανοποίησης από την τεχνική υποστήριξη του εργαστηρίου Πληροφορικής» οι 166 ερωτηθέντες (ποσοστό 32,7%) απάντησαν «Ικανοποιημένος». Επιπροσθέτως, στην ερώτηση για το «βαθμό ικανοποίησης από το ρυθμό ανανέωσης του υλικού του

εργαστηρίου Πληροφορικής» οι 215 ερωτηθέντες απάντησαν «Απόλυτα δυσαρεστημένος» (ποσοστό 42,4%) και στην ερώτηση για το «βαθμό ικανοποίησης από το ρυθμό ανανέωσης του λογισμικού του εργαστηρίου Πληροφορικής» οι 195 ερωτηθέντες απάντησαν «Απόλυτα δυσαρεστημένος» (ποσοστό 38,5%).

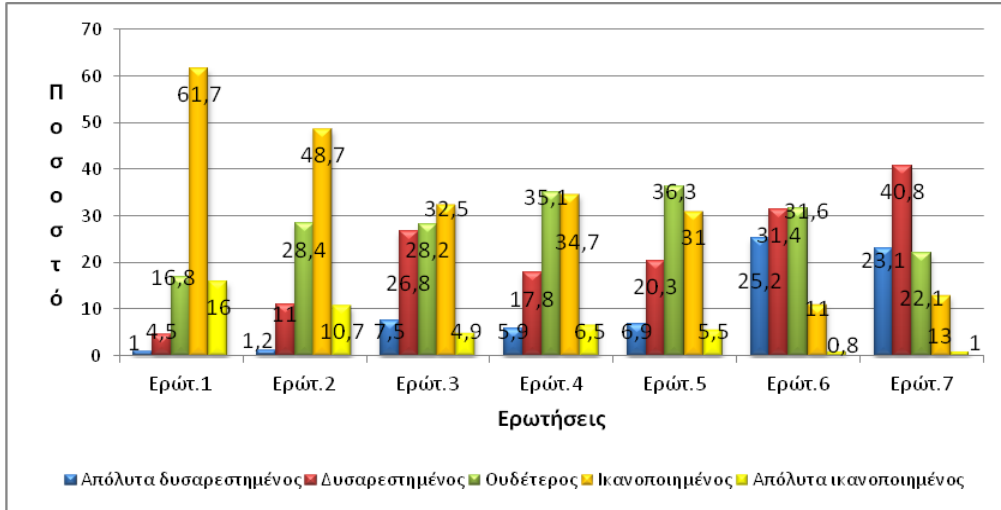

Γράφημα 1. Συγκεντρωτικό γράφημα ικανοποίησης από τις Υλικοτεχνικές Υποδομές.

Στο Γράφημα 2. παρουσιάζονται οι απαντήσεις των εκπαιδευτικών σε 7 ερωτήσεις για το Ευρύτερο Εργασιακό Περιβάλλον του Σχολείου. Τα αποτελέσματα αυτά αφορούν στο «Βαθμό Ικανοποίησης» από τα παρακάτω, σύμφωνα με την κωδικοποίηση των ερωτήσεων στο Γράφημα 2.:

Ερώτ.1: «τις διαπροσωπικές σχέσεις με συναδέλφους», Ερώτ.2: «τη συνεργασία με συναδέλφους σε παιδαγωγικούς/διδακτικούς στόχους», Ερώτ.3: «την κατανομή καθηκόντων, ευθυνών, υποχρεώσεων», Ερώτ.4: «την ενθάρρυνση ανάληψης πρωτοβουλιών», Ερώτ.5: «την ενθάρρυνση υλοποίησης καινοτόμων προγραμμάτων και δράσεων», Ερώτ.6: «τις δυνατότητες για βελτίωση της επαγγελματικής σας εξέλιξης», Ερώτ.7: «τις δυνατότητες για βελτίωση της επιστημονικής και παιδαγωγικής σας κατάρτισης».

Μελετώντας τα αποτελέσματα, παρατηρούμε, ενδεικτικά, ότι στην ερώτηση για το «βαθμό ικανοποίησης στην κατανομή των καθηκόντων-ευθυνών-υποχρεώσεων στο σχολείο» οι 165 ερωτηθέντες (ποσοστό 32,5%) απάντησαν «Ικανοποιημένος», ενώ στην ερώτηση για το «βαθμό ικανοποίησης από τις δυνατότητες για επιστημονική και παιδαγωγική κατάρτιση» οι 207 (ποσοστό 40,8%) ερωτηθέντες απάντησαν «Δυσαρεστημένος».

Γράφημα 2. Συγκεντρωτικό γράφημα ικανοποίησης από το Ευρύτερο Εργασιακό Περιβάλλον.

5. Συζήτηση - Συμπεράσματα

Αναλύοντας τα αποτελέσματα της έρευνας μπορεί κάποιος να διακρίνει ότι υπάρχουν υψηλά ποσοστά ικανοποίησης και θετική ανταπόκριση από τους εκπαιδευτικούς σε σημεία όπου έγιναν οργανωμένες προσπάθειες από τις δομές της Πολιτείας, αλλά και προσωπική εργασία από τους ίδιους τους εκπαιδευτικούς, όπως στην τεχνική υποστήριξη των εργαστηρίων, στο θεσμό του σχολικού συμβούλου, στην κατανομή των καθηκόντων-υποχρεώσεων στο σχολείο ή στην επιμόρφωση του κλάδου μας για την επικαιροποίηση των γνώσεων (Assenova, 2005). Επίσης, είναι ευδιάκριτη η διάθεση των Πληροφορικών για συνεχή κατάρτιση, γεγονός που αποδεικνύεται από τη συμμετοχή τους σε σεμινάρια με δική τους πρωτοβουλία, αλλά και από το ποσοστό δυσαρέσκειας που εκφράζουν σχετικά με τις δυνατότητες που έχουν για κατάρτιση μέσα από τις δομές της εκπαίδευσης. Παράλληλα, για να βρίσκει αυτή η προσπάθεια πεδίο εφαρμογής, θα πρέπει να προταθούν και νέοι τρόποι προσέγγισης και σύνταξης των σχολικών εγχειριδίων και των αναλυτικών προγραμμάτων, καθώς και νέοι τρόποι λειτουργίας και χρηματοδότησης των σχολικών εργαστηρίων, ώστε να υπάρχει το επιστημονικό και υλικοτεχνικό πλαίσιο μέσα στο οποίο ο εκπαιδευτικός να μπορεί να αναπτύσσει τις ιδέες και την προσωπικότητά του προς όφελος των μαθητών. Επιπλέον, πολύ σημαντικό για την επίτευξη των παραπάνω είναι το θετικό κλίμα που διαφαίνεται ότι υπάρχει μεταξύ των συναδέλφων, τόσο στις διαπροσωπικές τους σχέσεις όσο και στη μεταξύ τους συνεργασία για την επίτευξη διδακτικών και παιδαγωγικών στόχων.

6. Μελλοντικές ενέργειες

Η παρούσα έρευνα είναι η πρώτη που διενεργείται αποκλειστικά στον κλάδο των εκπαιδευτικών Πληροφορικής της δημόσιας εκπαίδευσης στη χώρα μας και

ευελιστούμε να αποτελέσει το έναυσμα για τη διεξαγωγή και άλλων παρόμοιων ερευνών, πληρέστερων και μεγαλύτερης κλίμακας, τόσο στον ίδιο όσο και στους υπόλοιπους κλάδους των καθηγητών. Ο σκοπός είναι η εξαγωγή, κάθε φορά, συμπερασμάτων σχετικά με τη λειτουργία των δομών της εκπαίδευσης τόσο σε ατομικό όσο και σε συλλογικό και διοικητικό επίπεδο, ώστε να τονίζονται τυχόν αδυναμίες, να προκύπτουν νέες ιδέες και να προτείνονται λύσεις. Για το λόγο αυτό, αποτελεί πρόκληση για την ερευνητική ομάδα η οργάνωση μιας μελέτης ολόκληρου του πληθυσμού των Πληροφορικών της εκπαίδευσης σχετικά με τις ειδικές παραμέτρους της διδακτικής της Πληροφορικής που εφαρμόζονται στα σχολεία της χώρας. Είναι μια πολύ σημαντική πτυχή της ειδικότητάς μας που χρίζει προσεκτικής αντιμετώπισης, δεδομένου και της νέας κατάστασης που δημιουργείται με την απασχόληση ολοένα και περισσότερων Πληροφορικών στην Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση.

Ευχαριστίες

Ιδιαίτερες ευχαριστίες οφείλονται στη φιλόλογο και φοιτήτρια του μεταπτυχιακού προγράμματος Εκπαίδευση Ενηλίκων του Ε.Α.Π., κα Ευθυμία Στεργίου, για τις πολύτιμες παρατηρήσεις και προτάσεις της.

Βιβλιογραφία

- Αραμπατζής, Σ. Πολύζου, Χ. (2008). *Αντιλήψεις των βρεφονηπιαγωγών που απασχολούνται σε Ιδιωτικούς Παιδικούς σταθμούς του Δήμου Θεσσαλονίκης σχετικά με την επαγγελματική ικανοποίηση*. Πτυχιακή Εργασία, Αλεξάνδρειο Τεχνολογικό Εκπαιδευτικό Ίδρυμα Θεσσαλονίκης.
- Αποστολάκης Ι., Δάρας Τ., Σταμούλη Μ.Α.(2009). «*Ασκήσεις Υπολογιστικής Στατιστικής στην Υγεία – Τεύχος Β'*», Αθήνα: Εκδόσεις Παπαζήση.
- Αποστολάκης Ι., Σταμούλη Μ.Α.(2007). «*Ασκήσεις Υπολογιστικής Στατιστικής στην Υγεία – Τεύχος Α'*», Αθήνα: Εκδόσεις Παπαζήση.
- Παπαναούμ, Ζ. (2003), *Το επάγγελμα του εκπαιδευτικού. Θεωρητική και εμπειρική προσέγγιση*. Αθήνα: Τυπωθήτω.
- Χάλκος Γ., (2005), *Στατιστική: Θεωρία, Εφαρμογές & Χρήση Στατιστικών Προγραμμάτων σε Η/Υ*. Αθήνα: Τυπωθήτω, 2η έκδοση.
- Alreck, P. and Settle, R. (1995). *The survey research handbook*. New York: Irwin Press.
- Assenova,P. (2005). *Indicators of ICT application in secondary education of south-east European countries, Statistical survey*. Moscow: UNESCO.
- Bechhofer F., Paterson L., (2000), *Principles of Research Design in the Social Sciences*. London: Routledge.
- Bryman,A. (2001). *Social Research Methods*. England: Oxford University Press.

- Burns, R. (2000). *Introduction to Research Methods*. Los Angeles: Sage Publications Ltd
- Butt, Graham & Lance, Ann (2005). *Teacher job satisfaction within the modernised education workforce in England*. Proceedings of Annual Conference of British Educational Research Association (BERA), University of Glamorgan, England.
- Capparucci, L., Degortes, M., Landriscina, M., Murgia, M.,(2009). *Comparative analysis among open source and commercial software for the development of electronic questionnaires for statistical surveys*. The NTTS (New Techniques and Technologies for Statistics) international scientific conference. Feb. 18, Brussels.
- Dagiene, V. (2005). In Mittermeir T. R (Ed.). *Teaching Information Technology in General Education. From computer literacy to informatics fundametal*s. International conference on informatics in secondary schools- Evolution and perspectives, ISSEP 2005, pp 53-60. Germany: Springer.
- Eliophotou - Menon, M., Papanastasiou, E. & Zempylas, M. (2008). *Examining the relationship of job satisfaction to teacher and organizational variables: evidence from Cyprus*. Journal of the Common wealth Council for Educational Administration & Management. 36 (3), 75-86.
- ETUCE, 2011. *Survey "Teaching Staff in the European Union" on psychosocial factors in the workplace*. European Union and the European Free Trade Association. Retrieved at 15 Aug. from URL:www. <https://www.teacher-copsoq.eu/index.php/survey/4>.
- Evans, L. (1998). *Teacher morale, job satisfaction and motivation*. London: Paul Chapman.
- Figel, J. (2008), *Levels of Autonomy and Responsibilities of Teachers in Europe*. Brussels: Eurydice European Unit, European Commission.
- Haldane, B. (1981). *Career satisfaction and success: How to know and manage your strengths*. New York: Anacom.
- McNeill, P (1990). *Research Methods*. London: Routledge.
- OECD,(2008). *Teaching and Learning International Survey (TALIS), Technical Report*. OECD.
- Pranjić & Grbović, (2003). *Common factors related to chronic occupational distress among special education teaching staff in Montenegro*. International Journal of Peace and Development Studies. Vol. 2(4): pp. 110-118.
- Wright, K. B. (2005). *Researching Internet-based populations: Advantages and disadvantages of online survey research, online questionnaire authoring software packages, and web survey services*. Journal of Computer-Mediated Communication, 10(3), article 11.